

ZAHRANIČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

data

5/2006

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY

10.5. Klaus převzal čestný doktorát londýnské City University

Český prezident Václav Klaus převzal společně s bojovníkem za lidská práva odsouzených na smrt Clivem Staffordem Smithem čestný doktorát londýnské City University.

Prezident Klaus se v Londýně sešel s novým vedoucím představitelem britských konzervativců Davidem Cameronem. Dále se v Institutu pro ekonomické záležitosti (IEA) krátce setkal i s bývalou konzervativní premiérkou Margaret Thatcherovou. Na slavnostní promoci Klaus řekl, že doktorát přijímá jako osobní ocenění, ale také jako ocenění České republiky.

11.5. Prezident přijal ministra zahraničních věcí Království Saudské Arábie

Prezident republiky Václav Klaus přijal na Pražském hradě Jeho Královskou Výsost prince Saúd al-Fajsala bin Abdulazíza Ál Saúda, ministra zahraničních věcí Království Saudské Arábie.

Hovořili spolu o bilaterálních vztazích mezi oběma zeměmi a o aktuální situaci na Blízkém východě. Princ tlumočil prezidentovi republiky pozvání saúdského krále Abdulláha na státní návštěvu Saúdskoarabského království.

19.5. Prezidenti států střední Evropy jsou pro další rozšíření EU

Pro další rozšíření Evropské unie se vyslovili prezidenti střeoevropských a jihoevropských států, kteří jednali v bulharském letovisku Varna. Českou republiku na summitu zastupoval prezident Václav Klaus.

Účastníci summitu, který se konal pod heslem Současnost a budoucnost střední Evropy, jednali především o rozšiřování Evropské unie a o prohloubení regionální spolupráce.

"Jsme proti ukončení procesu rozšiřování a jsme rozhodně pro další rozšíření Evropské unie," prohlásil na schůzce Václav Klaus, jehož slova citovala španělská agentura EFE.

Nejvyšší představitelé střeoevropských států se v rámci summitu setkali i s předními zástupci hospodářského sektoru a diskutovali s nimi o partnerství při rozvoji infrastruktury v regionu. Těchto jednání se měli kromě jiných účastnit šéfové firem Siemens, DaimlerChrysler a peněžních ústavů Bank Austria Creditanstalt a Evropské banky pro obnovu a rozvoj a české energetické společnosti ČEZ.

Summitu se zúčastnili šéfové šesti členských států EU - České republiky, Slovenska, Rakouska, Polska, Slovinska a Litvy - a prezidenti Chorvatska, Albánie, Makedonie, Bosny a Hercegoviny, Moldavska, Ukrajiny a Bulharska. Rumunsko zastupoval předseda vlády.

V příštím roce se šéfové střeoevropských a jihoevropských zemí setkají v České republice, uvedla agentura AP.

23.5. Prezident Klaus na návštěvě Estonska a Litvy

Václav Klaus a jeho manželka přicestovali na návštěvu dvou pobaltských zemí - Estonska a Litvy. Krátce po příletu do estonského Tallinnu se český prezident sešel se svým estonským protějškem Arnoldem Rüütelem. Českého prezidenta doprovázejí dvě desítky podnikatelů.

Jde o první návštěvu české hlavy státu v Estonsku za více než deset let. V dubnu 1996 navštívil tehdejší prezident Václav Havel všechny tři pobaltské státy.

Václav Klaus položil věnce u památníku učitelů a studentů padlých během války za svobodu, sešel se s předsedou estonského parlamentu Toomasem Varekem a prohlédl si také historické centrum Tallinnu a jeho přístav.

23.5. Václav Klaus na návštěvě Estonska; v otázce euroústavy se přístup obou zemí liší

V otázce ratifikace evropské ústavní smlouvy se přístup Estonska a České republiky liší. Řekl to po schůzce se svým estonským protějškem Arnoldem Rüütelem v Tallinnu český prezident Václav Klaus, který spolu s manželkou Livií zahájil státní návštěvu dvou pobaltských zemí - Estonska a Litvy. Zatímco Česká republika se k euroústavě zatím nevyjádřila, estonský parlament ji nedávno schválil.

"V České republice je jednoznačný politický názor, že referendy ve Francii a Holandsku byl evropský ratifikační proces v podstatě zastaven, proto ratifikace není na pořadu dne," uvedl Klaus.

Rozdíl mezi Prahou a Tallinnem podle Klause spočívá také v tom, že v Česku převládá názor, že záležitost musí posoudit občané v referendu. Vláda Jiřího Paroubka (ČSSD) neměla ratifikaci dokumentu původně ve svém programu, do voleb však již zřejmě žádné kroky podnikat nebude.

Jde o první návštěvu české hlavy státu v Estonsku za více než deset let. V dubnu 1996 navštívil tehdejší prezident Václav Havel všechny tři pobaltské státy. V. Klaus na tiskové konferenci v tallinnském prezidentském paláci poznamenal, že je v Estonsku ve své šestnáctileté politické kariéře poprvé.

Podle Rüütela i Klause jsou vztahy obou zemí velmi dobré, jisté rezervy však existují v hospodářské spolupráci. Českého prezidenta a jeho manželku Livii na cestě po Estonsku a Litvě doprovázejí dvě desítky podnikatelů.

Klaus také uvedl, že české a estonské zahraniční priority nemusejí být vzhledem k odlišné geografické poloze identické. "Jsme si vědomi tragické minulosti vztahu Estonska ke svému nejbližšímu velkému sousedovi," uvedl na dotaz ČTK český prezident.

24.5. Klaus navrhuje změnit podobu a směřování Evropské unie

Český prezident Václav Klaus znovu kritizoval centralizaci Evropské unie. V projevu na tallinnské technologické univerzitě navrhl, aby se evropská integrace vrátila ke konceptu založenému na mezivládní spolupráci, odstraňování bariér všeho druhu a na otevření trhů. Odmítá sjednocování "seshora" a vznik "supranacionalismu".

"Jsem přesvědčen, že sjednocování rozhodovacích procesů na úrovni EU se dostalo dál, než je nutné, rozumné a ekonomicky výhodné," prohlásil.

Z Evropské unie se podle prezidenta stává politická unie. Přesto, že jeden ze znaků tohoto procesu - ratifikace euroústavy - nevyšel, "plíživé sjednocování pokračuje, jakoby se nic nestalo", soudí Klaus, který dal už v minulosti několikrát najevo svůj nesouhlas s evropskou ústavní smlouvou.

Český prezident vysvětlil, že jeho nazírání na evropský integrační proces se liší od mnohých i díky jeho zkušenostem z komunistického období, kdy Československo muselo jednat v souladu s politikou Sovětského svazu. Řada Estonců má podle něj ze stejných důvodů na evropskou integraci zřejmě podobný názor.

Estonský parlament navzdory určité krizi, ve které se integrace Evropy nachází po loňském neúspěchu ratifikace euroústavy ve Francii a Nizozemsku, nedávno tento dokument schválil. Estonsko, které do EU a NATO vstoupilo v roce 2004, totiž považuje podle mnohých politologů obě organizace za záruku nezávislosti na sousedním Rusku.

25.5. EU a NATO musí být otevřené dalším zemím, tvrdí prezidenti Klaus a Adamkus

Evropská unie i Severoatlantická aliance musí do budoucna zůstat otevřené i dalším zemím, shodli se ve Vilniusu prezidenti Česka a Litvy Václav Klaus a Valdas Adamkus. Klaus to řekl během své dvoudenní státní návštěvy Litvy.

"Shodujeme se v tom, že jsme rádi, že jsme obě země členy těchto struktur a že by bylo nerozumné, kdyby dveře obou skupin byly uzavřené pro další členy," prohlásil na tiskové konferenci v prezidentském paláci Klaus.

Český prezident je pro geograficky rozsáhlou EU s omezenými ústředními pravomocemi. Již v minulosti vyjádřil svou podporu například členství Turecka v unii a při nedávné návštěvě této země Turky vyzval, aby trvali na plném členství v EU. Tato varianta má však v unii řadu odpůrců.

Klaus již dříve navrhoval také přistoupení dalších zemí - Maroka či Kazachstánu. V tom se rozchází s českým ministrem zahraničí Cyrilem Svobodou, který za hranice unie považuje Balkán a východní Evropu. Při schůzce český prezident ani jeho litevský kolega žádné konkrétní země nejmenovali.

Klaus se po setkání se svým litevským protějškem také podivil nad tím, že Evropská komise před několika dny nedoporučila příští rok v Litvě zavést měnu euro kvůli tomu, že země překročila míru inflace danou maastrichtskými kritérii o desetinu procenta.

Oba prezidenti se také shodli na tom, že budou podporovat výměnu studentů z obou států, rozšíření hospodářských vztahů a spolupráci s EU a NATO. Klaus Adamkuse ujistil, že ať už bude výsledek nadcházejících voleb v Česku jakýkoli, nezmění se zahraničně politická orientace země, ani postoj Prahy k Evropské unii a NATO.

28.5. Prezident zaslal soustrastný telegram indonéskému prezidentovi

Prezident republiky Václav Klaus zaslal soustrastný telegram Susilo Bambang Yudhoyonovi, prezidentovi Indonéské republiky, v souvislosti s ničivým zemětřesením. Přírodní katastrofa si vyžádala stovky obětí. Prezident věří, že pomoc mezinárodního společenství, na které se bude podílet i Česká republika, přispěje ke zmírnění následků neštěstí.

30.5. Prezident přijal velvyslance Bulharska, Súdánu, Srí Lanky a Zimbabwe

Prezidentu republiky Václavu Klausovi předali na Pražském hradě své pověřovací listiny tito noví rezidentní a nerezidentní velvyslanci:

J. E. pan Zdravko Popov, nový mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Bulharské republiky se sídlem v Praze,

J. E. pan Sayed Galal Eldin Elamin, nový mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Súdánské republiky se sídlem ve Vídni,

J. E. paní Aruni Yasodha Wijewardano, nová mimořádná a zplnomocněná velvyslankyně Srílanské demokratické socialistické republiky se sídlem ve Vídni,

J. E. paní Grace Tsitsi Mutandiro, nová mimořádná a zplnomocněná velvyslankyně Zimbabwské republiky se sídlem ve Vídni.

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA**

24.5. Český stánek na filmovém festivalu v Cannes byl uzavřen

Čeští filmaři uzavřeli svůj stánek na mezinárodním filmovém festivalu v Cannes na protest proti tomu, že Poslanecká sněmovna neschválila novelu zákona na podporu kinematografie. ČTK v Paříži to z Cannes telefonicky sdělil předseda české Asociace producentů v audiovizí Pavel Strnad.

Uvedl, že za přítomnosti příznivců českého filmu a novinářů byla ze společného česko-slovensko-polského stánku česká vlajka stažena a odevzdána pořadatelům světového filmového trhu, který je součástí festivalu. Novelu zákona vetoval prezident Václav Klaus a poslanci toto veto nepřehlasovali. Důsledkem je, že se nezvýší rozpočet fondu pro podporu nových českých filmů.

V prohlášení, které Asociace producentů v audiovizí v Cannes vydala, se píše, že "nečinnost parlamentu slouží především zvláštním zájmům komerčních televizních stanic, které vlastní cizinci".

Podle návrhu novely se částka na podporu nových českých filmových projektů měla zvýšit z nynějších 70 na 220 milionů korun ročně. Majitelé kin by odváděli do příslušného fondu dvě procenta z výnosů ze vstupného, distributoři video a DVD nosičů tři procenta z výnosů, televize tři procenta z výnosů reklamy a teleshoppingu. Veřejnoprávní televize, která reklamu utlumuje, měla odvádět půl procenta ročně.

V prohlášení vydaném v Cannes se také uvádí, že v důsledku neschválení zákona přestává okamžitě fungovat České filmové centrum. Asociace ho založila před pěti lety s cílem propagovat český film v zahraničí, později pro ně získala finanční podporu ministerstva kultury.

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

1.5. Slovenské a české strany se před volbami podporují i přou

Sesterské politické strany v Česku a na Slovensku si před volbami pomáhají nejen návštěvami, ale i porovnáváním ekonomické situace v obou zemích. Pravice a levice se však od sebe zásadně liší v hodnocení. To, před čím jedni varují, druhí dávají za vzor a naopak. Předvolební komentáře zpoza hranice už vyústily i ve zpětné výčitky ze zasahování do kampaně.

Zřejmě nejvíc se v diskusích probírají slovenské hospodářské reformy a jejich dopady.

Český sociálnědemokratický premiér Jiří Paroubek na dubnové konferenci Směru ostře zkritizoval reformy pravicové koalice premiéra Mikuláše Dzurindy a označil je za "experimenty na lidech, ve společnosti a v ekonomice". Zdůraznil, že Češi mají vyšší mzdy a nižší ceny než Slováci. Když podobné výroky opakoval, ze Slovenska se ozvaly výhrady.

"Považuji takové vstupování do kampaně a takové hodnocení, doslova očerňování sousední země ze strany předsedy vlády, za neadekvátní a nekorektní," řekl ministr financí Ivan Mikloš o víkendu v diskusní relaci Slovenského rozhlasu.

Premiér Dzurinda však před časem prohlásil, že z porovnávání Česka a Slovenska strach nemá. "Klíčová jsou čísla, ta se oklamat nedají," řekl v rozhovoru pro ČTK. V jeho prospěch většinou hovoří i názory ekonomů, kteří Česku doporučují přijmout takové změny jako Slovensko, aby si zajistilo dlouhodobou ekonomickou stabilitu.

3.5. Ministr Fedor: Slovensko a Česko uvažují o společném vojenském letectvu

Slovensko a Česká republika uvažují o projektu společného vojenského dopravního letectva, které by zabezpečilo oběma zemím dostatek přepravních kapacit. Po setkání s českým ministrem obrany Karlem Kühnlem na veletrhu obranné techniky IDEB v Bratislavě to novinářům řekl slovenský ministr obrany Martin Fedor.

Podrobnosti projektu mají do konce roku vypracovat náčelníci generálních štábů ČR a Slovenska. Jednou z uvažovaných variant je podle Fedora nákup letadel českou nebo slovenskou armádou, zároveň by je však mohl využívat i druhý stát. Další možností je společný nákup. Spolupráce by Česku i Slovensku mohla ušetřit část prostředků, které by se musely vynaložit, pokud by se letadla nakupovala samostatně. Kromě projektu dopravního letectva čeká armádu například i modernizace informačních a leteckých systémů.

5.5. Země V4 se dohodly na společném postupu při dovozu odpadů

Slovensko, Maďarsko a Polsko podpoří návrh České republiky, aby dovoz odpadů ke spalení přes hranice podléhal souhlasu země, v níž má být zlikvidován. Ministři životního prostředí zemí visegrádské čtyřky o tom informovali na závěr dvoudenního jednání v Košicích.

"Jsem velmi spokojen, protože visegrádská čtyřka naše výhrady podpořila," řekl ČTK český ministr Libor Ambrozek. "Dohodli jsme se na společném postupu, aby spalovny nebyly v té hierarchii zařazeny příliš vysoko, jak to předpokládá původní návrh evropské směrnice a aby se každá země přednostně o svůj komunální odpad postarala sama," dodal.

Hostitel schůzky László Miklós připomněl, že je ve společném zájmu zemí V4, aby se nové členské státy Evropské unie nestaly cílovými zeměmi pro dovoz a likvidaci

komunálního odpadu. Poznamenal, že společný postup je důležitý, protože tlak firem obchodujících s odpady na přijetí liberální směrnice EU je velmi silný.

Podle Ambrozka mají ke směrnici výhrady i další země. Kromě Slovenska, Maďarska a Polska podle něj podporují český návrh také Dánsko, Belgie a Portugalsko, takže vidí velkou šanci na to, že se České republice podaří změny v připravované směrnici prosadit. Evropská rada se bude směrnicí zabývat 26. června.

Kromě odpadů se ministři na své schůzce v Košicích zabývali také problematikou vyplácení náhrad soukromým vlastníkům lesů a zemědělské půdy v souvislosti s vyhlášením chráněných území evropského významu NATURA 2000. Hovořili také o sjednocení postupu při přípravě nových mapových podkladů INSPIRE, které podle nich mohou významně pomoci i při ochraně přírody.

11.5. Ve Vladivostoku připomíná české legionáře pomník

Více než stovka jmen vytesaných do kamenných náhrobků má už navždy připomínat československé legionáře, kteří se nikdy nevrátili domů z ruského Vladivostoku. Při anabázi přes Sibiř v letech 1918 až 1920 prošlo Ruskem skoro 50.000 Čechů a Slováků. Památce padlých jsou věnovány náhrobní kameny a bratrská mohyla na vladivostockém Námořním hřbitově. Památník byl dva roky opravován a znovuotevřen byl za účasti zástupců Česka i Slovenska.

Česká vláda poskytla na rekonstrukci zanedbaného pohřebiště pět milionů korun. "Samotné opravy byly svěřeny ruské organizaci Vojenské memoriály, která provedla rekonstrukci důstojně," řekla ČTK před legionářskou mohylou náměstkyně českého ministra obrany Jaroslava Příbylová.

Slavnostního aktu se zúčastnili i zástupci slovenského ministerstva vnitra, pod něž spadá správa o vojenské památníky v cizině. Slováci se na rekonstrukci finančně nepodíleli; podle mezivládních dohod ale přislíbili, že na vlastní náklady opraví československý vojenský hřbitov v ruském Krasnojarsku. Podle Gejzy Petrika ze slovenského ministerstva přijde tato rekonstrukce asi na milion korun a dokončena by měla být letos v říjnu. Sovětská vláda se o pohřebiště dlouhá léta nestarala. Hlasy, volající po obnově československých hřbitovů, se začaly ozývat až po roce 1995.

18.5. Evropský soud: Rakousko nemůže řešit žalobu na ČEZ podle práva EU

Rakouský soud nemůže rozhodnout o žalobě Horních Rakous na českou elektrárenskou společnost ČEZ kvůli jaderné elektrárně Temelín podle evropské úmluvy o právní příslušnosti. K takovému stanovisku dospěl Evropský soudní dvůr (ESD) v Lucemburku, který se tak nepřipojil k lednovému doporučení svého generálního advokáta. Soudní verdikt je pro českou stranu příznivý, protože rakouskému soudu neumožňuje vynést rozsudek, který by byl automaticky závazný pro Česko. Hornorakouští představitelé reagovali na rozsudek oznámením, že co nejdříve podají žalobu novou. Rakouský soud může postupovat podle rakouského práva, závaznost a vymahatelnost takového rozsudku v zahraničí by však byla sporná, řekl ČTK nejmenovaný expert ESD.

"Názor Evropského soudního dvora je pro nás samozřejmě příznivý a dá se říct, že i očekávaný. Rakouský soud nemůže podle něj vynést rozsudek, který by byl závazný automaticky pro český stát," řekl ČTK mluvčí jaderné elektrárny Temelín Milan Nebesář. Předmět sporu je podle něj absurdní.

Nespokojenost projevili naopak představitelé žalující strany - Horních Rakous - zemský hejtman Josef Pühringer a rada pro životní prostředí Rudi Anschober. Oba společně oznámili, že Horní Rakousy předloží brzy novu žalobu, v níž mají být "opraveny formální nedostatky", které původní žalobě údajně evropský soud vytkl.

Nová žaloba prý zohlední skutečnost, že Česká republika se mezitím stala členem EU, což v době podání první žaloby ještě nebyla. Zároveň důrazně apelovali na spolkovou vládu ve Vídni, aby "využila čas zbývající do kolaudace prvního bloku temelínské elektrárny ke zvýšení politického i právního tlaku" na českou vládu.

18.5. Paroubek pro Die Presse: Budeme uvažovat o nových reaktorech

Premiér Jiří Paroubek se v rozhovoru pro vydání rakouského listu Die Presse 19. května vyslovil mimo jiné pro zvážení výstavby nových atomových reaktorů v České republice. Jaderná elektrárna Temelín přitom už léta znepokojuje rakouskou politickou scénu i ekology.

"Budeme muset přemýšlet o výstavbě nových jaderných reaktorů. Není to otázka dvou, tří nebo čtyř let, ale budeme se na to muset podívat," odpověděl Paroubek na otázku, zda bude podporovat stavbu nových reaktorových bloků v Temelíně, pokud ruský prezident Vladimir Putin nenabídne zemní plyn pro výrobu elektřiny za výhodnější ceny. Podle Paroubkova názoru nezatěžuje existence jaderné elektrárny v Temelíně česko-rakouské vztahy, které jsou "vynikající" a zřejmě nejlepší v historii vůbec.

Na otázku, zda po smířlivém gestu vůči sudetoněmeckým antifašistům bude následovat i podobné gesto vůči ostatním odsunutým sudetským Němcům, Paroubek odpověděl, že "neexistuje nejmenší důvod, tuto otázku znovu otevírat". Premiér uvedl, že se loni obracel k těm, kdo byli v září 1938 československými občany a v rozporu s dekrety prezidenta Edvarda Beneše byli postiženi.

22.5. České vojáky v Afghánistánu ohrozil výbuch miny

České vojáky působící v severoafghánském Fajzabádu ohrozil výbuch nástražné bomby mezi dvěma jedoucimi vozidly. Nikdo z vojáků neutrpěl zranění, sdělila ČTK mluvčí generálního štábu české armády Jana Růžičková. Jde o první podobný případ v historii českých misí v Afghánistánu.

Druhý automobil, který je následoval, pak výbuch poškodil. V obou vozidlech jelo podle serveru iDnes sedm vojáků s tlumočnickem. Vojáci se ihned vrátili na základnu, kde působí společně s Němci a Dány, a podrobili se preventivní prohlídce.

Podle Růžičkové zatím není jasné, kdo je za útok zodpovědný. Případem se na místě zabývá mezinárodní vojenská policie. Mluvčí dodala, že český kontingent bude pokračovat ve své práci, žádná opatření v souvislosti s útokem zatím přijata nebyla.

Česko má v Afghánistánu kolem 200 vojáků. Necelá stovka mužů a žen působí ve Fajzabádu, kde mimo jiné pomáhají zajišťovat bezpečnost oblasti, ochranu mezinárodních jednotek a spolupráci s místními obyvateli. Další vojáci pracují na letišti v Kábulu. Nedávno do země dorazila stočlenná protiteroristická jednotka, která stojí mimo struktury Severoatlantické aliance.

22.5. USA prý stále plánují protiraketovou základnu v ČR či Polsku

Washington stále zvažuje, zda svou plánovanou protiraketovou základnu na starém kontinentu vybuduje v Česku nebo Polsku. S odvoláním na americké představitele to napsal deník International Herald Tribune (IHT). Odborníci Pentagonu podle listu jednají s těmito východoevropskými partnery a nejspíš v létě doporučí konečné místo pro základnu americkému ministru obrany Donaldu Rumsfeldovi.

Cílem nové protiraketové pozemní základny, která má být bojeschopná do roku 2011 a má mít deset střel, bude zneškodňovat případné nepřátelské rakety z Íránu a

dalších možných míst světa. Pentagon požádal Kongres o 56 milionů dolarů (1,2 miliardy korun) na její vybudování.

Ministr obrany Karel Kühnl (US-DEU) novinářům řekl, že armáda žádnou žádost ohledně základen ze strany Spojených států neobdržela. "Na základě dva roky starého vládního rozhodnutí se pouze konají konzultace," řekl. Podle něj je nutné vědět, kde by mohly být v Evropě i ve světě rozmístěny radary a další zařízení, která by pomohla odvrátit potenciální riziko raketového útoku. Základna by měla být součástí amerického protiraketového "deštníku". Projekt naráží na otevřený odpor hlavně Moskvy. Celkové náklady projektu, včetně nákladů na rakety, jsou odhadovány na 1,2 miliardy dolarů (26,5 miliardy korun).

Americký deník The Washington Times v březnu uvedl, že USA jsou blízko dohody o vybudování této základny v Británii, Polsku nebo Česku.

"Česko se snažilo vyhnout veřejné diskusi o tomto projektu z obavy, že by se to mohlo stát otázkou v červnových parlamentních volbách. Výsledkem bylo, že američtí představitelé se zdrželi otevřených hovorů o možné základně na českém území. Zůstalo to však možností, o které se obě strany rozhodly hovořit soukromě," citoval IHT nejmenovaného amerického představitele. O tom, že by se nějakým způsobem mohla do systému americké protiraketové ochrany zapojit i ČR, naznačili někteří čeští představitelé již dříve.

23.5. Salcburské fórum chce v EU společně lobbovat

Ministři vnitra středoevropských zemí sdružení v takzvaném Salcburském fóru (SF) v Bratislavě jednali o výměně informací o DNA, používání biometrických údajů a o vytvoření překladatelské skupiny, která by zjednodušila výměnu informací o žadatelích o azyl. Ministři se také dohodli, že budou společně lobbovat za zájmy svých států na půdě Evropské unie. Do SF patří státy takzvané Visegrádské čtyřky (V4), Rakousko, Slovinsko, Rumunsko a Bulharsko. Rakousko na bratislavském setkání navrholo, aby si země s cílem zefektivnit boj proti zločinu navzájem zpřístupnily databáze DNA.

Ministři jednali rovněž o otázce ochrany svědků ve vztahu k používání biometrických údajů. Ty totiž mohou výrazně zkomplikovat změnu identity chráněného svědka, jenž se po poskytnutí svědectví v citlivých kauzách přestěhuje do jiné země. Oba problémy mají řešit pracovní skupiny fóra složené z expertů ministerstev.

Ministři dále podpořili vytvoření bruselské překladatelské skupiny, která by ve třech světových jazycích shromažďovala údaje o menších a méně známých zemích. Podle slovenského ministerstva by to mělo zjednodušit proces posuzování azylových žádostí, při nichž se kromě osobního příběhu azylanta zkoumá i situace země, z níž žadatel pochází.

SF vzniklo na neformálním setkání ministrů vnitra v Salcburku v roce 2000. Původním záměrem seskupení byla snaha o úplné začlenění zemí V4 a Slovinska do evropského prostoru spravedlnosti a bezpečnosti. Známe je i společnými dopravně-bezpečnostními akcemi.

24.5. Výrok o vydání či nevydání Koženého z Baham do USA opět odročen

Vynesení výroku o vydání či nevydání irského finančníka a bývalého českého občana Viktora Koženého z Baham do Spojených států, které bylo po několika odkladech naplánováno na příští pondělí, bahamská soudkyně v úterý opět odročila, tentokrát na pátek 16. června. Jako důvod Koženého advokátům uvedla, že nemá k dispozici kompletní přepisy z předcházejících soudních jednání.

O vydání Viktora Koženého, který je od loňského 5. října na Bahamách ve vazbě, žádá americká justice kvůli jeho obvinění z korupce ázerbájdžánských představitelů, praní špinavých peněz a spiknutí.

Obviněný popírá, že by překročil zákon. V rozhovoru pro ČTK v bahamské věznici Fox Hill začátkem května připustil, že by mohl při jistých zárukách do USA odjet z vlastní vůle, aby se mohl před newyorským soudem očistit. Podle Koženého interpretace věděli o jeho aktivitách jak investoři, tak i tehdejší americká vláda, včetně prezidenta Billa Clintona. Protikorupční zákon se na něho v době žalovaných skutků prý nevztahoval, tvrdí Kožený.

O jeho vydání kvůli údajnému podílu na zpronevěře 13,6 miliardy korun žádá i Česká republika, Kožený ale stíhání ve své bývalé vlasti označuje za politicky motivované.

25.5. Česko poskytlo Vietnamu pomoc pro boj s ptačí chřipkou

Česká republika poskytla 31 tun materiální humanitární pomoci Vietnamu v podobě prostředků určených k boji proti ptačí chřipce. Dezinfekční prostředky z produkce české firmy mají hodnotu pěti milionů korun. Jde o nejvyšší příspěvek z nových členských zemí Evropské unie, informovalo ČTK tiskové oddělení českého ministerstva zahraničí.

Humanitární pomoc bude rozdělena prostřednictvím vietnamského ministerstva zemědělství, jež zajistí distribuci do nejvíce ohrožených oblastí země. Kromě ptačí chřipky jsou české přípravky vhodné i k boji proti epidemii slintavky a kulhavky, jejíž výskyt v těchto dnech oznámily vietnamské úřady.

30.5. Paroubek považuje česko-německé vztahy za historicky nejlepší

Premiér Jiří Paroubek v rozhovoru pro německou agenturu DPA ocenil úroveň česko-německých vztahů a potvrdil ochotu jednat s Bavorskem, ovšem nikoli o minulosti. Varoval také před možností vojenského řešení iránského problému vojenskou intervencí a vyzdvihl přínos, který pro Česko znamená členství v Evropské unii.

"Česko-německé vztahy jsou na nejlepší úrovni v historii," řekl Paroubek. Obě země by podle něj nehledě na temné kapitoly společné minulosti měly ve svých vztazích především hledět dopředu.

Zatížené jsou v určité míře pouze vztahy se spolkovou zemí Bavorsko, jejíž zemský premiér Edmund Stoiber je patronem vysídlených sudetských Němců. "Pokud bych zůstal českým premiérem, snažil bych se co nejdříve s Edmundem Stoiberem sejit. Nechtěl bych ale v takovém rozhovoru jednat o minulosti" řekl Paroubek.

Skepticky se Paroubek vyjádřil ke zvažované výstavbě Centra proti vyháněním v Berlíně, o níž usilují především vysídlenecké kruhy. "Existují obavy, že tím budou všechny oběti stavěny na stejnou úroveň. Uměl bych si představit spíše prodloužení bilaterální dohody o Fondu usmíření, která má v roce 2007 skončit," uvedl český premiér.

Členství v EU označil Paroubek za "opravdový elixír života" pro Česko. "Měli bychom co nejvíce usilovat o integraci Evropské unie," řekl. Naznačil ale, že odmítá uzpůsobování pravidel podle potřeb mocných členů, například v jednotné měně překračování maastrichtských kritérií pro schodek rozpočtu, jak si to vynutilo Německo.

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH
VĚCÍ**

3.2. Putin prohlásil, že jeho návštěva ČR dá nový impuls spolupráci

Ruský prezident Vladimir Putin je přesvědčen, že jeho blížící se návštěva Česka dá nový významný impuls vzájemné spolupráci obou zemí. Putin to řekl v Kremlu při nástupní audienci nových velvyslanců, mezi nimiž byl i český zástupce Miroslav Kostelka.

"Naše vzájemné vztahy jsou založeny na bohatých historických tradicích a nyní se nově rozvíjejí," prohlásil Putin. Připomněl rozšiřující se obchodní a ekonomickou výměnu mezi ČR a Ruskem i silící kulturní vztahy.

Ruský prezident by měl do Prahy přijet počátkem března, přesné datum návštěvy zatím nebylo oficiálně stanoveno. Zřejmě by mělo být známo za dva týdny.

Velvyslanec Kostelka po audienci ČTK řekl, že Putinova slova byla velmi pozitivní. "Odráží fakt, že mezi Českou republikou a Ruskou federací neexistují nějaké zásadní vážné problémy a vztahy se rozvíjí velmi dobře," uvedl. Své pověřovací listiny český velvyslanec předal společně s ambasadory osmi dalších zemí. Podobné slavnostní audience se v Kremlu konají jen čtyřikrát ročně.

Kostelka, který je v Moskvě od loňského podzimu, chce ve své funkci udržet současné vztahy s Ruskem na pragmatické úrovni a podpořit rozvoj především ekonomické spolupráce.

Při své nedávné návštěvě v sibiřském Omsku tak například pomohl českým podnikatelům s prezentací v oblasti. Tamní administrativu zaujal mimo jiné český návrh na stavbu továrny na obalové sklo či na výstavbu městského osvětlení. V Omsku také zvažují nákup českých autobusů. Celkově by obchody s tímto regionem mohly dosáhnout asi 150 milionů eur (přes 4,2 miliardy korun).

12.4. Německá strana FDP chtěla vyslechnout českého ministra kvůli letům CIA

Opoziční německá liberální strana (FDP) chtěla pozvat českého ministra zahraničí Cyrila Svobodu před vyšetřovací výbor německého parlamentu kvůli přeletům letadel americké výzvědné služby (CIA) s vězni přes evropské státy. "Navrhl jsem, aby se výbor zeptal českého ministra zahraničí jako zástupce české vlády, zda mají poznatky o letech CIA, které by mohly pomoci práci výboru," vysvětlil ČTK poslanec FDP Max Stadler, který liberály ve výboru zastupuje. Podle ministerského mluvčího Víta Koláře se Svoboda k výzvě nechtěl vyjádřit.

Druhá mluvčí poslaneckého klubu FDP Bettina Lauerová už předtím řekla ČTK, že důvodem návrhu bylo to, že Svoboda prý veřejně mluvil o žádosti americké vlády zřídit v ČR možný vězeňský tábor.

Podle Stadlera by ale Svoboda měl informovat jen jako zástupce české vlády, který Česko reprezentuje navenek. "Vycházíme z vyjádření českého ministra vnitra (Františka Bublana) z listopadu 2005," vysvětlil Stadler.

Bublan loni 2. listopadu řekl, že americká vláda sice zhruba před měsícem žádala Prahu o umístění některých osob zadržovaných na základně Guantánamo, ale neuspěla. Mezi těmito osobami prý nebyli teroristé napojení na Al-Káidu. Podle Bublana USA v té době nevyhovělo ani dalších údajně deset oslovených zemí.

"Nám přirozeně nepřísluší zvat před parlamentní výbor ministra jiného státu, můžeme se jen slušně zeptat," poznamenal německý poslanec, který nevylučuje, že by výbor přijal i případnou písemnou informaci českého ministra.

Návrh na výslech dvou svědků, Svobody a amerického žurnalisty Stephena Greye, který o přeletech letadel CIA psal, výbor projedná 11. května.

FDP má ve výboru jednoho člena, tak jako Zelení a Levicová strana. Dvě největší parlamentní a vládní strany SPD a CDU/CSU mají po čtyřech členech.

Když SPD a CDU/CSU návrh zablokují, mohla by menšina ve výboru využít menšinového práva a požádat o informace od Svobody tak jako tak.

Poslanecký vyšetřovací výbor vznikl v první řadě kvůli tomu, aby zjistil podrobnosti působení dvou agentů německé zpravodajské služby BND v Bagdádu během války v Iráku. Jejich informace využívala i americká armáda. Výbor má seznam zhruba 30 otázek, na které bude zjišťovat odpověď a které se týkají i údajných přeletů CIA s vězni nad evropskými zeměmi, stejně jako záhadného únosu Němce libanonského původu Khaleda Masrího Američany.

Kauzu tajných operací CIA rozpoutal loni v listopadu americký list The Washington Post. Americká tajná služba podle něj používala některá evropská letiště k převozu osob podezřelých z terorismu a v některých evropských státech zřizovala tajné věznice. Všechny postkomunistické země včetně Česka postupně existenci tajných vězení CIA na svém území popřely.

1.5. Výstava fotografií o divadle Na provázku zahájena v Los Angeles

Historii brněnského divadla Husa na provázku přibližuje výstava fotografií Jefa Kratochvíla s názvem Svítání, která byla v neděli otevřená v Casting Café v losangelské čtvrti West Hollywood. "Snímky mají obrovskou vypovídací hodnotu," řekl ČTK při instalaci výstavy herec Miroslav Donutil, který vernisáž uváděl. "Provázkem prošla celá řada dnes významných herců, výtvarníků, hudebních skladatelů a dalších umělců, a ty všechny na fotografiích zachytil. Od začátku se s námi setkával, a mapoval tak historii divadla."

Jde už o druhý projekt spolupráce mezi Casting Café patřícím českému rodáku, úspěšnému losangelskému režisérovi a producentovi Petru Nýdrlemu, a pražským Café Bar Platýz, jehož majitelkou je Donutilova manželka Zuzana Donutilová. Umělecký most mezi Prahou a Los Angeles pomáhala postavit někdejší manažerka divadla Na provázku, nyní česká generální konzulka v Los Angeles Gita Fuchsová.

"Spojitost není jen v tom, že se domluvily Gita Fuchsová, generální konzulka České republiky, a moje žena, generální konzulka mého manželství, ale že výstavy Kodetových na obou místech otvíral prezident Václav Klaus," poznamenal Donutil. Expozici v Casting Café zahájil Klaus týden předtím během své návštěvy Los Angeles.

Opačným směrem z Casting Café do Platýzu by zase měla zamířit kolekce snímků českého fotografa tvořícího převážně v New Yorku Jiřího Turka.

10.5. Human Rights Watch kritizuje novou Radu OSN pro lidská práva (stanovisko české diplomacie)

Organizace na ochranu lidských práv Human Rights Watch (HRW) podle agentury EFE kritizovala složení nově zvolené Rady OSN pro lidská práva, protože se prý téměř z poloviny skládá z nedemokratických zemí. Mezi členy je i Česko, ale například také Kuba a Čína. Podle české diplomacie nicméně jejich přítomnost v radě nepředstavuje "tragédii", ačkoli třeba s Havanou se Praha právě kvůli lidským právům dostala v minulosti do střetu.

Rada, na jejímž vzniku se OSN dohodla v březnu a která bude mít 47 členů, od června nahradí dosavadní Komisi pro lidská práva, která byla dlouhodobě kritizována. Komise se v očích mnoha zemí zdiskreditovala účastí států s diktátorskými režimy a neschopností lidská práva prosazovat. Některé členské země totiž bránily v přijímání kritických rezolucí vůči nim či jim podobným státům.

"O 20 zvolených členských státech lze říci, že nejsou svobodné nebo jsou jen částečně svobodné," citovala EFE výkonného ředitele HRW Hillela Neuera, když komentoval výsledky úterního hlasování Valného shromáždění OSN v newyorském sídle světové organizace.

"Vždycky je tam někdo, kdo se vám tam líbí a kdo se vám tam líbí méně," řekl ČTK mluvčí ministerstva zahraničí Vít Kolář. "Když srovnáme Radu pro lidská práva s Komisí pro lidská práva, tak tento útvar je z našeho pohledu daleko lépe sestaven," dodal. Důvodem je prý to, že ač jsou v radě i "problémové" země, proti komisi je tam výrazně víc států, které s lidskými právy potíže nemají a jsou aktivní v jejich prosazování.

I Neuer připustil, že se podařilo zredukovat proporční zastoupení nedemokratických a represivních režimů z 55 procent, které měly v bývalé komisi, na 49 procent v nynější Radě OSN pro lidská práva.

Poznamenal, že Saúdská Arábie, Kuba a Čína, které zasednou v nově zvolené radě, jsou podle HRW "notorickými porušovateli lidských práv" a jejich přítomnost "naznačuje, že při zahajovacím zasedání rady se může duch zdiskreditované a zesnulé komise vynořit jako strašidlo".

Spojené státy o místo v radě neusilovaly. Ještě před hlasováním uvedly, že jim vadí nedostatečné záruky, že se nebude opakovat situace s dosavadní komisí.

10.5. Ve Vídni kritika Kuby i demonstrace na její podporu

K jednotnému kritickému postoji vůči komunistickému režimu Fidela Castra vyzval účastníky nadcházejícího vídeňského summitu Evropské unie, Latinské Ameriky a Karibské oblasti Mezinárodní výbor pro demokracii na Kubě (ICDC). Na podporu ostrovního státu a jeho vůdce se však současně před vídeňským Českým centrem sešly na krátké demonstraci zhruba dvě desítky převážně mladých lidí s kubánskými vlajkami a rudými zástavami s podobiznou legendárního latinskoamerického revolucionáře Che Guevary.

"My si nenárokujeme právo mluvit do vnitřní kubánské politiky, ale chceme pomáhat těm, kteří usilují o prosazení lidských práv, a podpořit rozvoj vlastní občanské společnosti na Kubě," popsal v rozhovoru pro ČTK činnost ICDC jeho člen a český senátor Karel Schwarzenberg. Členství Kuby v Radě OSN pro lidská práva, kam byla tato země 9. května v New Yorku zvolena, by mělo být podle ICDC podmíněno dodržováním práv a svobod zakotvených ve Všeobecné deklaraci lidských práv.

Zatímco v Českém centru ve Vídni byla zahájena výstava fotografií uvězněných kubánských žen, před střediskem naopak aktivisté vyvolávali hesla "Kuba ano", "Bush je fašista a terorista" či "Kuba je svobodná".

Účastnice panelové diskuse ICDC v Českém centru, kubánská exilová spisovatelka Zoe Valdésová, se z obav o svoji bezpečnost setkání s demonstranty vyhnula a raději přišla zadním vchodem.

Mezinárodní výbor pro demokracii na Kubě je sdružení politiků a intelektuálů, které před třemi lety vzniklo z iniciativy bývalého českého prezidenta Václava Havla. Mezi jeho členy patří americká exministryně zahraničí Madeleine Albrightová, někdejší španělský premiér José María Aznar či peruánský nositel Nobelovy ceny za literaturu Mario Vargas Llosa.

Česko patří v EU k nejdůraznějším kritikům Castrova režimu, jenž na oplátku označuje ČR za přísluhovače a poskoka Spojených států. Česko, které se rovněž stalo členem Rady OSN pro lidská práva, se v orgánech světové organizace již několikrát pokusilo prosadit rezoluce kritizující stav lidských práv na "ostrově svobody".

11.5. Německý vyšetřovací výbor nebude jednat o informacích z ČR

Němečtí poslanci, kteří vyšetřují působení německé rozvědky v Iráku, nebudou chtít informace od Česka. Poslanec FDP Max Stadler, který navrhoval, aby parlamentní vyšetřovací výbor pozval jako svědka ministra zahraničí Cyrila Svobodu, a to kvůli informacím o údajných amerických věznicích v Evropě, totiž svůj návrh stáhl. Výbor, který 11. května poprvé zasedal, jej ani neprojednal.

„To téma se pro mě celkem vyřešilo a počkáme nejdřív na informace od Evropského parlamentu a Rady Evropy na toto téma,“ řekl ČTK Stadler.

Parlamentní vyšetřovací výbor má primárně objasnit, co dělali během války v Iráku němečtí agenti v Bagdádu a zda předávali americké armádě informace týkající se potenciálních cílů útoků. Má také zjistit, zda přes Německo létala letadla CIA s podezřelými teroristy a zda, případně jak se Německo podílelo na únosu Němce libanonského původu Khaleda Masrího americkou tajnou službou a na jeho tříměsíčním věznění v Afghánistánu.

V souvislosti s přelety strojů americké výzvědné služby CIA a se zprávami o tom, že USA provozovaly v Evropě vězení s podezřelými teroristy, navrhl Stadler v polovině dubna, aby výbor pozval i českého ministra zahraničí Cyrila Svobodu. Ten by jako zástupce Česka podle něj mohl mluvit o údajné americké žádosti o umístění některých osob zadržovaných na základně Guantánamo v Česku. Údaje o této žádosti zveřejnil loni v listopadu ministr vnitra František Bublan. Český ministr Svoboda vzápětí z Prahy odmítl možnost předstoupit před výbor.

13.5. Kuba v OSN podle velvyslance Kmoníčka profituje z podpory rozvojových zemí

Silné postavení Kuby v Organizaci spojených národů spočívá v tom, že hlavními voliči ve Valném shromáždění OSN jsou rozvojové státy, řekl ČTK český velvyslanec při OSN Hynek Kmoníček. Potvrdily to podle něho i první volby do nově ustavené Rady OSN pro lidská práva, kde Kuba, sama často kritizovaná za jejich porušování, získala tento týden podporu 135 ze 191 členských států OSN. Pro Českou republiku, která byla zvolena rovněž, hlasovalo o 30 států méně.

Rozvojové země si mnohdy uvědomují sporný přístup Kuby k dodržování lidských práv, na druhou stranu oceňují konkrétní pomoc, jíž se jim od Kuby dostává (lékařská pomoc, výcvik bezpečnostních složek apod.)

Pokud chtějí západní země na půdě OSN s Kubou soupeřit o přízeň rozvojových zemí, musejí v nich mít stejné diplomatické zastoupení, poskytovat "podstatné rozvojové projekty, posílat podstatné množství peněz a udělovat podstatné množství stipendií pro podstatné množství studentů. Pokud těmito nástroji nedisponujeme, tak skutečnost, že jsme demokratickou zemí, sama o sobě nestačí," uvedl Kmoníček.

Český diplomat očekává, že v Radě OSN pro lidská práva, jejímž sídlem bude stejně jako v případě její předchůdkyně, stejnojmenné komise švýcarská Ženeva, bude Kuba zastávat "poměrně tvrdou extremistickou pozici". Jejím dominantním zaměřením bude nepochybně to, "co Kuba označuje za boj se světovým imperialismem ztělesněným Spojenými státy".

Zvolení České republiky do rady už v prvním kole 105 hlasy označil Kmoníček za velký úspěch. Jak řekl, je to výsledek důsledné práce českých diplomatů, kteří získávali podporu u delegátů z ostatních zemí. V systému přímých voleb ve Valném shromáždění se podle něho vyplatila těsná spolupráce i s malými zeměmi, jejichž hlas má ovšem stejnou váhu jako hlas velmoci.

Na oplátku čeští diplomaté přislíbili podporu zase jim při volbách do orgánů OSN řešících problémy, které jsou z českého pohledu vzdálené, jako jsou například

rybolov v mezinárodních vodách, využití mořského dna nebo zvyšování hladiny oceánů.

Volby do Rady pro lidská práva jsou i ponaučením pro volby do Rady bezpečnosti OSN, do níž ČR kandiduje jako nestálý člen na období 2008 až 2009.

15.5. EK předpokládá, že mechanismus pomoci Palestincům bude za měsíc (vyjádření C. Svobody)

Evropská komise doufá, že se jí podaří do měsíce vybudovat mechanismus pomoci Palestincům, který bude obcházet vládu radikálního hnutí Hamas. Sdělila to komisařka pro vnější vztahy Benita Ferrerová-Waldnerová. Na okraj zasedání ministrů zahraničí EU novinářům řekla, že technická diskuse se všemi potenciálními dárci začne příští, nejpozději přespříští týden.

Šéfové diplomacií "pětadvacítky" debatovali o této možnosti, aniž usilovali o konečné řešení. EK dostala minulý týden od takzvaného "kvarteta" (OSN, EU, USA, Rusko) úkol, aby vytvořila mechanismus, který by umožnil poskytovat Palestině aspoň část zahraniční pomoci určené původně palestinské samosprávě. Ta ztratila nárok na tuto pomoc po volebním vítězství hnutí Hamas, které dál odmítá uznat Izrael, zřící se násilí a přihlásit se k mírovému procesu na Blízkém východě.

Před nepromyšlenou pomocí Palestincům varoval český ministr zahraničí Cyril Svoboda. "Ano, pomoc je třeba poskytnout, ale musíme mít přesný kontrolní mechanismus, který nám zaručí, že budeme vědět, kde ty peníze skončí. Abychom je neposlali do nemocnice a ony se neocitly v rukou nějaké polovojenské organizace," řekl ČTK. "Jsem proti tomu, abychom šli plíživou cestou postupné změny evropské pozice, zatímco na straně Hamasu by se neměnilo nic," upozornil dále Svoboda. Varoval před tím, aby se EU postupnými vstřícnými kroky nedostala do situace, kdy nakonec bude Hamas fakticky podporovat - je tedy třeba najít kanály, jak dostat pomoc přímo k lidem, a způsoby, jak účinně kontrolovat její rozdělování.

Jednou ze zvažovaných možností, jak evropské peníze do Palestiny dostávat, aniž by končily na účtech Hamasu, je využít úřad prezidenta Mahmúda Abbáse. Tato varianta má své stoupence i odpůrce; k těm druhým patří i Svoboda. Domnívá se, že takový krok EU by vyhrotil napětí na palestinské politické scéně, ale také že Abbásova administrativa nestačí. "Úřad prezidenta prostě nemá všechny nástroje, jež umožní zajistit využití peněz."

15.5. V New Yorku vyvrcholila přehlídka českých her v anglickém překladu

V newyorském divadle Public Theatre vyvrcholil 5. ročník inscenovaných čtení divadelních her současných českých autorů v anglickém překladu. Pro letošní sezonu vybralo pořádající České centrum v New Yorku pro tři pondělní večery hry Václava Havla Spiklenci, Zuzany Lochmanové Bikini a Teremin Petra Zelenky.

Inscenovaná čtení bez výpravy a kostýmů, která jsou v New Yorku ve značné oblibě, jsou poměrně nenákladnou formou, jak přiblížit moderní českou divadelní tvorbu místnímu náročnějšímu obecenstvu, řekla ČTK zastupující ředitelka Českého centra Monika Koblerová. Diskuse po představení dávají příležitost divákům blíže se seznámit s českou dramatickou tvorbou a zároveň tvůrcům odhalují poněkud odlišné vnímání her americkým publikem, dodala.

Při inscenovaných čteních herci, vybraní jen pro jediný večer, sice své party na scéně čtou, ale přitom předvádějí postavy a děj jako při běžných představeních. Ke zkoušce se scházejí jen v den vystoupení a zpravidla už nikdy hru nereprizují.

Na přehlídce spolupracovalo České centrum s pražským Divadelním ústavem, českou agenturou Dilia, americkým Immigrants Theatre Project a divadlem Public

Theatre, které v rámci podpory svého mezinárodního divadelního projektu poskytuje prostory pro představení zdarma.

Večery s českou divadelní tvorbou mají svůj značný vliv na povědomí o současné české kultuře v New Yorku, uvedla Koblerová. To je důvodem, proč o pořádání inscenovaných čtení uvažuje České centrum i pro příští sezonu.

16.5. Svoboda předal RFE/RL šek na 1,17 milionu dolarů na přestěhování

Český ministr zahraničí Cyril Svoboda předal ve Washingtonu představitelům Radia Svobodná Evropa - Radia Svoboda (RFE/RL) šek na 1,17 milionu dolarů, tedy na 27 milionů korun. Tuto částku poskytuje česká vláda jako příspěvek na stěhování rozhlasové stanice RFE/RL z centra Prahy do lokality Hagibor v desátém městském obvodu.

Na přestěhování se dohodly česká a americká strana v zájmu bezpečnosti stanice i jejího okolí. Zároveň se tím zamezí dopravním komplikacím ve středu města. RFE/RL předpokládá, že vysílání z novostavby zahájí asi za dva roky, řekl českým novinářům mluvčí stanice Donald Jensen. Celkové náklady na stavbu a stěhování odhadl na 14 milionů dolarů (asi 325 milionů korun).

Předseda rady guvernérů RFE/RL Kenneth Tomlinson vysoce ocenil český příspěvek ke stěhování a poděkoval českým občanům za pohostinnost a podporu stanice. Podobně se vyslovila náměstkyně americké ministryně zahraničí Paula Dobrianskyová, která vyzdvihla "hluboké přátelství a dobrou spolupráci" mezi Američany a Čechy.

Cyril Svoboda řekl, že Česká republika je hrdá na to, že RFE/RL vysílá z jejího území. "Je naší morální a politickou povinností pokračovat v podpoře této stanice," prohlásil při předávání šeku.

Veškeré náklady, až na český příspěvek, hradí americká strana, řekl Svoboda českým novinářům. Částka 27 milionů korun, kterou označil za symbolickou, pochází z rozpočtu českého ministerstva zahraničí z příspěvků na mezinárodní organizace. Budova po svém dostavení bude patřit americké straně, dodal.

17.5. Jednání ministra Svobody v USA, přísnější ostraha hranic komplikuje zrušení víz

Tendence Spojených států hranice spíše přísněji střežit než uvolňovat komplikuje jednání o zrušení amerických víz pro české občany, domnívá se český ministr zahraničí Cyril Svoboda. "V této atmosféře vám nikdo neslíbí konkrétní termín (změny vízového režimu)," řekl Svoboda ve Washingtonu českým novinářům po setkání s americkými politiky.

Česká republika dlouhodobě usiluje o narovnání asymetrického vztahu, kdy Češi k cestám do USA potřebují víza, zatímco Američanům k návštěvám České republiky stačí cestovní pas.

Americká ministryně zahraničí Condoleezza Riceová by podle Svobody co nejdříve ráda viděla Českou republiku mezi zeměmi, s nimiž USA svůj vízový režim liberalizují, ovšem tato změna nenáleží americké vládě. "V USA je faktické rozhodnutí v rukách Kongresu," připomněl po asi půlhodinové schůzce s Riceovou Svoboda.

Vízům se věnoval při rozhovoru s předsedou zahraničního výboru Senátu Richardem Lugarem, kdy, jak uvedl, zopakoval české argumenty ve prospěch bezvízového styku. Česká republika je spolupracující země, součást NATO a Evropské unie, koaliční spojenec USA v Iráku a Afghánistánu, země stabilní, která nemůže přinést žádné bezpečnostní riziko ani ohrožení amerického pracovního trhu, zdůraznil.

"Nicméně v USA je nyní velký problém ilegální migrace. To je důvod, proč nás (Američané) upozorňují, že i my máme vyzývat naše občany, aby neporušovali americká imigrační pravidla, neboť to je argument proti bezvízovému styku," řekl ministr Svoboda.

Ocenil, že úsilí České republiky podporují i další země, které mají podobně nevyrovnaný vízový vztah s USA, a různé lobbystické skupiny, jako jsou američtí Kubánci či Židé. "Považuji to za vysoce pozitivní, protože to povede k požadovanému výsledku," prohlásil Svoboda.

"Je třeba vytvářet mnoho koalic, které budou na tomto úkolu intenzivně pracovat," soudí ministr. Otázka víz by se podle něho měla nastolovat při každé příležitosti, včetně cest českých poslanců a senátorů za oceán.

Česko-americké vztahy označil Svoboda po schůzce s Riceovou za velmi dobré. Ministryni ujistil, že po nadcházejících volbách zůstane základní směr české zahraniční politiky zachován, zejména pokud jde o podporu transatlantických vztahů a spolupráci v rámci NATO. Spojené státy podle něho oceňují pomoc, kterou ČR poskytuje demokratickému hnutí ve světě, zejména na Kubě a v Bělorusku.

Při jednání o problematice kontroverzního iránského jaderného programu se shodli, že nelze polevovat v tlaku na Írán, aby nepokračoval ve snahách o získání obohaceného uranu, ale zároveň, že veškeré kroky musejí vycházet z návrhů vypracovaných společně Evropskou unií, Spojenými státy a Organizací spojených národů.

Riceová se zajímala rovněž o vstup Bulharska a Rumunska do EU. Svoboda ji informoval, že Česká republika podporuje rozšíření unie o tyto státy od 1. ledna příštího roku.

Ministr Svoboda při své krátké návštěvě Washingtonu v úterý také předal zástupcům Radia Svobodná Evropa - Radia Svoboda (RFE/RL) šek na 1,17 milionu dolarů, tedy na 27 milionů korun. Tuto částku poskytuje česká vláda jako příspěvek na stěhování RFE/RL z centra Prahy.

26.5. Velvyslanec Füle: Protiraketový systém NATO by měl být propojitelný s americkým

Severoatlantická aliance uvažuje o systému protiraketové obrany, který by byl propojitelný se systémem, jaký budují Spojené státy. Podle českého velvyslance při NATO Štefana Füleho je však alianční systém ve stadiu odborných studií a politických úvah. Rozhodnutí o něm zřejmě nepadne ani na podzimním summitu NATO v Rize.

Nedávno dokončená technická studie došla k závěru, že protiraketová obrana NATO je technicky proveditelná. Podle ní "je možné postavit protiraketový deštník nad územím aliance nejenom k ochraně vojenských kapacit, ale i k ochraně obyvatelstva, k ochraně hlavních měst," řekl Füle ČTK.

Aliance i jednotlivé země se teď musejí rozhodnout, nakolik je taková hrozba reálná a kolik jsou připraveny investovat, aby tuto hrozbu eliminovali. Podle Füleho se zřejmě ještě nerozhodne na summitu NATO koncem listopadu v Rize. "Ta věc je politicky složitá i citlivá a představuje poměrně významné náklady," řekl.

Podle něj se případný alianční deštník připravuje tak, aby mohl být provázán s americkým, ovšem o tom se bude muset rozhodnout na politické úrovni.

USA od nástupu administrativy George Bushe připravují a testují systém proti balistickým raketám. Jeho dosavadní prvky jsou rozmístěny v Kalifornii a na Aljašce a jsou zaměřeny hlavně na případné hrozby ze Severní Koreje.

List The New York Times minulý týden napsal, že Bushova vláda nyní jedná o umístění jedné základny protiraketové obrany v Evropě proti případnému útoku z Blízkého východu. Podle listu se zvažuje její umístění i na českém území. Český ministr obrany Karel Kühnl (US-DEU) ale novinářům 22. května řekl, že armáda žádnou žádost ohledně základen ze strany Spojených států neobdržela. "Na základě dva roky starého vládního rozhodnutí se pouze konají konzultace," dodal.

Americký program na ochranu proti balistickým raketám se dostal do fáze, že Američané budou chtít některé z jeho prvků umístit i na evropském území, řekl Füle. Podle něj chystaný protiraketový deštník NATO by neměl být zaměřen jen na balistické rakety, ale "i na hrozbu z rizikových států i v blízkém okolí".

Severoatlantická aliance také jedná o chystané iniciativě s Ruskem. V zásadě si vyjasňujeme pojmy a šířku a hloubku spolupráce, řekl Füle. Na ministerské zasedání aliance 8. června do Bruselu nyní poprvé od vzniku Rady NATO-Rusko nepřijede ruský ministr obrany Sergej Ivanov. "Z kalendářních důvodů," řekl Füle.

26.5. Cestování bez víz do USA se pootvívá hlavně Polákům; dopis velvyslanců šesti střeoevropských a východevropských zemí členům Kongresu

Americký Senát v noci schválil právní úpravu, která by měla umožnit bezvízový styk s USA novým zemím Evropské unie. Legislativní úpravou se ovšem ještě bude zabývat druhá komora Kongresu, která má na možnost cestování do Spojených států přísnější pohled. Podmínkám bezvízového styku, tak je se na nich shodli senátoři, zatím ze zainteresovaných zemí vyhovuje pouze Polsko. Diplomaté nicméně soudí, že pro státy střední a východní Evropy, včetně Česka a Slovenska, by drobná pasáž v jinak obsáhlém imigračním zákoně mohla mít zásadní význam.

Možnost bezvízového režimu je zahrnuta v drobné pasáži jinak obsáhlého imigračního zákona. Senátní kritéria přiznávají bezvízový styk zemím, které jsou členem EU, pomáhají Američanům ve válce v Iráku či Afghánistánu jednotkou nejméně o 300 vojácích a nepředstavují pro Spojené státy bezpečnostní riziko. Všechny tyto podmínky by nyní splňovali jen Poláci; v případě Česka či Slovenska není splněn požadavek velikosti nasazené vojenské jednotky.

Podle diplomatů ze zainteresovaných zemí je nicméně důležité, že se kolem víz vůbec něco děje. Hlavně prý jde o to, že rozhodování o bezvízovém statusu Senát odpoutal od technických hledisek, jako je procento odmítnutých žádostí o víza, a staví ho na politický základ, jímž je spojenectví s USA. Jako "dobrý začátek" uvítal zařazení příslušného dodatku do zákona český velvyslanec ve Washingtonu Petr Kolář. "V první řadě chceme, aby politický průlom neskončil," řekl ČTK.

Zákon ovšem ještě neplatí. Normu čeká komplikované dohodovací řízení se Sněmovnou reprezentantů, která přijala výrazně odlišné znění, kde se o bezvízovém režimu vůbec nehovoří.

Jednání obou komor Kongresu chtějí diplomaté nových zemí EU využít k naléhání na úpravu dodatku, která by podmínky pro zrušení víz rozšířila na všechny země unie, jež o to usilují. "Žádáme vás, abyste pracovali na začlenění legislativních změn umožňujících nám účastnit se bezvízového režimu," napsali washingtonští velvyslanci Česka, Slovenska, Maďarska, Estonska, Litvy a Lotyšska v dopise, který od čtvrtka rozesílají členům Kongresu.

Varšava má v operacích Irácká svoboda v Iráku a Trvalá svoboda v Afghánistánu po boku USA více než požadovaných 300 vojáků. "Pokud tam ta čísla zůstávají, tak to s prominutím vypadá jako jakýsi handl - víza za vojáky nebo za určitý počet vojáků. A to není fér," řekl Kolář. Nové země EU proto chtějí tlačit na Kongres, aby tuto

podmínku buď zrušil, nebo do počtů zařadil i další vojenské operace, jichž se tyto státy účastní.

Prezident Václav Klaus během návštěvy Litvy ČTK k rozhodnutí amerického Senátu řekl: "Já to Polsku přeji, nemám v tom ždíbíček závisti nebo nepřejčnosti. I když musím pozdvihnout obočí nad použitým kritériem, které země si zaslouží mít bezvízový styk a které ne."

Vízový režim mezi USA a novými zeměmi EU, vyjma Slovinska, je dlouhodobě nevyrovnaný. Postkomunistické země to vnímají jako jeden z mála problémů v jejich jinak dobrých vztazích se Spojenými státy. Zatímco Češi, Slováci a občané ostatních nových členů EU ze střední Evropy a Pobaltí potřebují k cestám za oceán víza, Američanům k návštěvám České republiky a dalších nových zemí unie stačí cestovní pas.

Až dosud se USA v odpovědích na žádosti o zrušení víz opíraly o zákon, že do bezvízového režimu lze zařadit pouze ty státy, jejichž občanům americké úřady neodmítnou více než tři procenta žádostí o víza po dobu dvou let. Americká strana vypracovala plán označovaný za cestovní mapu, v níž stanovila i další kroky. Jde mimo jiné o zavedení pasů s biometrickými údaji či o přesvědčovací kampaně, aby turisté nepřekračovali povolenou dobu k pobytu v USA a nepracovali tam na černo.

28.5. Zemřel spisovatel a bývalý diplomat Viktor Fischl

Český spisovatel a izraelský diplomat, jak byl často označován, Viktor Fischl zemřel v Jeruzalémě ve věku 96 let. Oznamila to agentura APA bez bližšího určení data a příčin smrti muže, který byl v Izraeli znám pod jménem Avigdor Dagan. Ve Fischlově životě se zrcadlil osud evropských Židů ve 20. století. O osudech Židů a svém vztahu k Bohu také často přemítal ve své prozaické tvorbě.

Fischl se narodil v roce 1912 v Hradci Králové, studoval na Univerzitě Karlově a pracoval v sionistickém hnutí. V roce 1939 se v Londýně poprvé setkal s Janem Masarykem, který ho přivedl na diplomatickou dráhu. Fischl se stal Masarykovým prvním tajemníkem a setrval i v poválečném sboru ministerstva zahraničí až do Masarykovy záhadné smrti.

Po uchopení moci komunisty odešel v říjnu 1949 do Izraele, kde pokračoval v diplomatické kariéře. Do Československa se poprvé vrátil po více než 40 letech v roce 1990. V roce 1992 získal čestné občanství Hradce Králové a v roce 2004 převzal v pražském Karolinu společně s Josefem Škvoreckým Cenu Jaroslava Seiferta. O rok později pak byl vyznamenán cenou Gratias agit, kterou udílí ministerstvo zahraničí za šíření dobrého jména České republiky.

Fischl debutoval v roce 1933 básnickou sbírkou Jaro, poté publikoval další knihy básní a napsal známé Hovory s Janem Masarykem, které poprvé vyšly v Tel Avivu v roce 1952. Také řada dalších jeho děl, knih pro děti i románů, vycházela pak výhradně v exilu. K nejznámějším patří Dvorní šašci a Jeruzalémské povídky.

29.5. EK popírá, že členské státy kritizují její postoj k ústavě EU (vyjádření vv. Kohouta)

Evropská komise popřela, že by ji ministři zahraničí členských zemí při víkendové schůzce v rakouském Klosterneuburgu kritizovali za malou podporu ústavní smlouvě, která je "v komatu" od loňských negativních referend ve Francii a v Nizozemsku. Připustila ovšem, že její návrhy na konkrétní kroky, jež měly ukázat akceschopnost EU i bez ústavy, nebudou zřejmě schváleny na summitu v polovině června.

Návrhy EK z 10. května byly podle mluvčí Pii Ahrenkildeové většinou členských zemí přijaty jako série konkrétních priorit, které pomohou vytvořit podmínky pro pozdější

přijetí smlouvy. Většina ministrů podle ní souhlasí s předsedou EK Josém Barrosem, že v EU musí napřed zavládnout lepší klima, ve kterém bude snazší řešit institucionální otázky, jež jsou hlavním obsahem ústavní smlouvy.

"Tato komise není tak ambiciózní, jak bývala za jiných lídrů. Do určité míry to až příliš odráží současnou situaci; komise by měla mluvit jasněji," soudí český velvyslanec při EU Jan Kohout. "Projekty jsou dobré, srozumitelné, je však třeba se věnovat i tématům o patro vyšším nebo k nim aspoň zaujmout jasný postoj" dodal.

Šéfové diplomacií "pětadvacítky" se o víkendu dohodli, že prodlouží o rok "období úvah" zahájené loni. Německo vyhlásilo, že přijde s podstatnými návrhy za svého předsednictví v prvním pololetí 2007, po nizozemských parlamentních a francouzských prezidentských volbách. Podle předsedající rakouské ministryně Ursuly Plassnikové z debaty vyplynulo, že členské státy by chtěly mít jasno ohledně nového právního základu EU v roce 2009.

ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH

3.5. Plzeňský kraj otevřel zastoupení v Bruselu

Plzeňský kraj slavnostně otevřel své zastoupení v Bruselu. Hodlá se tu starat o obsah regionálního operačního programu pro využití fondů EU, prosazovat železniční koridor Praha-Norimberk jako součást transevropských sítí nebo si zajišťovat podporu pro dopravní cesty do Bavorska přes Šumavu.

Podle hejtmána Petra Zimmermana je počín plodem dvouletých úvah, zda má cenu do Bruselu jít či nikoli. Bylo rozhodnuto začít skromně - jediný zástupce kraje, bývalý diplomat Karel Lizerot se usídlil v kanceláři britského regionu East Midlands na necelé dva roky s rozpočtem do pěti milionů korun ročně. "Na konci příštího roku vyhodnotíme, zda to splnilo naše očekávání či nikoli," řekl hejtman ČTK.

Plzeň je v pořadí osmý český kraj, který zastoupení v Bruselu otevřel. Zimmerman by uvítal, kdyby tento proces pokračoval koordinovaněji a vedl k založení domu českých regionů, kde by našla útočiště aspoň část z nich. S českým velvyslancem při EU Janem Kohoutem se dohodl, že taková možnost se rýsuje v budově sousedící se zastoupením ČR; hodlá o tom mluvit na příští schůzi asociace krajů.

Vedle starosti o peníze z regionálních fondů lze v Bruselu podle Zimmermana hledat i další zdroje, jak přímo pro kraj, tak pro organizace, které tam působí. Jednou z možností jsou meziregionální projekty - na Lizerota se už obracejí regiony ze starých členských zemí, které hledají partnery pro projekty, unichž je předepsána účast z nových států. Vzhledem k tomu, že tu působí asi 350 regionálních zastoupení z celé Evropy je z čeho vybírat a s kým hovořit.

7.5. Filmový festival v New Yorku dvakrát ocenil český film Účastníci zájezdu

Herečka Eva Holubová získala na filmovém festivalu Tribeca v New Yorku ocenění za nejlepší ženský herecký výkon. Cenu jí porota přikla za vynikající ztvárnění role matky ve filmu Účastníci zájezdu režiséra Jiřího Vejdělka. Mediální zástupkyně filmu Uljana Donátová ČTK řekla, že cenu za výborný herecký výkon získal také celý herecký tým z tohoto snímku; ocenění porota vymyslela speciálně pro tento případ.

Prázdninová komedie Účastníci zájezdu, kterou natočil podle stejnojmenného bestselleru Michala Viewegha debutující režisér Jiří Vejdělek, bojovala o přízeň poroty s dalšími 16 tituly. Příběh zachycuje příhody skupinky cestujících, kteří si vyjeli autobusem na dovolenou k Jadranu. Během cesty i pobytu u moře je čeká řada komických i absurdních situací.

Film od své premiéry před více než dvěma týdny vede v České republice žebříček návštěvnosti kin.

Podle Vejdělka měl film v New Yorku obrovský úspěch u diváků. Podle tvůrců filmu způsobilo ocenění takovou senzací, že se od soboty 6. května nabídky na další festivaly neustále hrnou.

Tribeca Film Festival založil v roce 2001 jako reakci na zářijové teroristické útoky proti Světovému obchodnímu středisku téhož roku slavný hollywoodský herec Robert de Niro.

8.5. Mladí Romové z Ostravska se odvolali proti štrasburskému rozsudku

Skupina mladých Romů z Ostravska se odvolala proti únorovému rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku, který odmítl jejich stížnost na Českou republiku pro údajnou diskriminaci při vzdělávání. Stěžovatelé nyní chtějí, aby se případem zabýval velký senát štrasburského soudu. ČTK to sdělilo Evropské centrum pro práva Romů (ERRC) se sídlem v Budapešti.

Případ se týká osmnácti mladých Romů, kteří byli v letech 1996 až 1999 umístěni do zvláštních škol. Ve stížnosti podané do Štrasburku uváděli, že s romskými dětmi se v českých školách zachází jinak než s ostatními, že z "rasově neutrálního hlediska" nelze vysvětlit vysoký podíl romských dětí ve zvláštních školách a že diskriminaci Romů v České republice potvrzují i některé mezinárodní organizace.

Senát štrasburského soudu ale dospěl v únoru k závěru, že Česká republika neporušila evropskou úmluvu o lidských právech a protokol k ní v člancích, které se týkají diskriminace a práva na vzdělání. Uznal, že stížnost je založena na některých vážných argumentech, ale prohlásil, že nemůže posuzovat celkový sociální kontext, ale jen individuální stížnosti. Romům, o které v případě jde, je nyní mezi patnácti a jednadvaceti lety.

11.5. Českému novináři hrozí na Slovensku dva roky vězení za pokus o odposlech jednání vlády

Až dva roky vězení prý hrozí na Slovensku českému novináři Václavu Nekvapilovi, který pracuje pro slovenský týdeník Plus 7. Slovenská policie redaktora obvinila, že se v Bratislavě pokusil odposlouchávat neveřejné jednání vlády. Napsaly to místní deníky Nový čas a Sme.

Nekvapil v den otevřených dveří úřadu vlády koncem dubna ukryl podle policie v zasedací místnosti budovy mobilní telefon, uvedly deníky s odvoláním na šéfa Úřadu na ochranu ústavních činitelů Jána Packu. Telefon našli pyrotechnici při prohlídce místnosti.

"Stačilo na číslo mobilu zavolat, a tak se dalo poslouchat jakékoli jednání v této zasedačce. Jmenný seznam v mobilu nás přivedl k jeho majiteli," řekl podle Nového času Packa. Čtyřadvacetiletý český redaktor vydavatelství Společnost 7 Plus si přístroj prý koupil před několika měsíci.

V případě prokázání viny za porušení důvěrnosti ústního projevu hrozí Nekvapilovi podle Nového času až dva roky vězení a vyhoštění ze Slovenska.

Obviněný redaktor se k případu odmítl vyjádřit. Packa i úřad vlády označili postup novináře za neetický.

11.5. V Irsku pracuje nejméně 16.000 Slováků a 9000 Čechů

V Irsku se za poslední dva roky podle deníku The Irish Times registrovalo k práci na 200.000 lidí z nových členských zemí Evropské unie. Ministerstvo sociálních věcí upřesnilo, že v tomto počtu je nejméně 16.951 Slováků a 8885 Čechů.

Ministerstvo v údajích vychází z počtu občanů jednotlivých zemí, kteří požádali o povinnou registraci. Podle The Irish Times se odhaduje, že asi třetina zaměstnanců ve skutečnosti o registraci nepožádá. Irové také odhadují, že cizinci v průměru v Irsku pracují něco kolem 18 měsíců. Největší podíl zahraničních zaměstnanců z nových členských zemí v Irsku stejně jako v Británii tvoří Poláci.

Trendy v Irsku ukazují, že se zájem o práci v této ostrovní republice spíše zvyšuje. V roce 2004 se měsíčně registrovalo v průměru 7000 lidí, o rok později to bylo 9400 lidí a letos zatím skoro 10.000 osob každý měsíc.

V roce 2002 mělo Irsko při sčítání lidu 3,9 milionu obyvatel, z nichž šest procent byli cizinci. Irsko bylo společně s Británií a Švédskem jedinou zemí, která otevřela svůj pracovní trh všem novým členům EU.

Nyní i Dublin váhá s tím, zda otevře svůj pracovní trh i pro občany dalších očekávaných nováčků, tedy Rumunska a Bulharska.

14.5. Drážďanskou cenu lyriky dostala Češka Viola Fischerová

Česká básnířka Viola Fischerová získala Drážďanskou cenu lyriky na mezinárodním festivalu poezie Bardinale. O toto literární ocenění se ale musí podělit s německou spisovatelkou Uljanou Wolfovou, napsala agentura DPA.

Na šestém ročníku udílení cen lyriky se obě autorky prosadily ve festivalové soutěži živého čtení. O cenu se ucházelo více než 1600 literátů z České republiky, Německa, Švýcarska a Rakouska. Každý básník musel do soutěže přihlásit až šest básní. Dvě poroty tvořené českými a německými literárními odborníky zvolily do začátku října 2005 celkem deset nominovaných, kteří byli pozváni k veřejnému čtení.

Drážďanská cena lyriky patří mezi nejvýznamnější básnické ceny v německy hovořících zemích. Ocenění, které vypisuje starosta města Drážďany, dostávají současní umělci za svou básnickou tvorbu. Cena má sloužit především vzájemné kulturní výměně mezi Českou republikou a německy mluvícími zeměmi.

18.5. Obrazy českých výtvarníků zpestří sídlo EK v Bruselu

Díla osmi českých výtvarníků budou spolu s tvorbou jejich kolegů ze všech členských zemí Evropské unie až do roku 2009 vystavena v sídle Evropské komise v Bruselu. Výstavu v paláci Berlaymont zahájil předseda komise José Barroso a komisař pro kulturu Ján Figel'. Posledně jmenovaný chtěl, aby jednotlivé státy vybíraly především tvorbu mladých umělců.

Na české straně byla výběrem pověřena Národní galerie, která se rozhodla pro obrazy a plastiky Vladimíra Kokoliy, Víta Soukupa, Pavla Doskočila, Martina Chloupy, Jana Stosse, Jakuba Špaňhela, Jakuba Czesaného a Martina Mainera. Vystavená díla jsou zapůjčena ze soukromých galerií nebo patří přímo umělcům.

Dlouhodobá výstava Berlaymont - summa artis bude trvat až do konce funkčního období nynější Evropské komise, tedy do podzimu 2009.

19.5. Václav Havel na návštěvě Izraele

Bývalý český prezident Václav Havel zahájil osmidenní návštěvu Izraele, během níž převzal čestný doktorát univerzity v Haifě. Před přijetím čestného doktorátu haifské univerzity 21. května pronesl exprezident ČR projev před 800 hosty z řad akademiků, politiků a členů diplomatického sboru.

V rámci návštěvy Izraele se Havel setkal se současnou ministryní zahraničních věcí Cipi Livniovou. V programu byly rovněž schůzky s dlouholetým izraelským šéfem diplomacie Šimonem Peresem či s izraelským prezidentem Mošem Kacavem.

Na závěr návštěvy se v divadle v Tel Avivu uskutečnila výstava fotografií Oldřicha Škáchy "Havel - disident, prezident, občan" a autorské čtení z Havlovy nové knihy "Prosím, stručně".

22.5. Český spisovatel Ivan Klíma převzal na Slovensku cenu Karla Čapka

Český spisovatel Ivan Klíma v Trenčianských Teplicích na Slovensku převzal Cenu Karla Čapka za rok 2005. Ocenění dostávají každý rok osobnosti za propagaci života a díla Karla Čapka a za prohlubování česko-slovenských vztahů.

Klíma si Čapka si váží jako spisovatele, myslitele, bojovníka za demokracii a považuje ho za jednu z největších osobností české kultury a historie.

Čtyřiasedmdesátiletý Klíma je autorem mnoha povídek, románů, novel a publicistických statí i literárních studií. Jeho práce byly přeloženy přibližně do 30 světových jazyků.

24.5. V nizozemském Naardenu otevřena nová stálá výstava o Komenském

V nizozemském Naardenu byla otevřena nová stálá výstava o českém mysliteli a pedagogovi Janu Amosovi Komenském. Expozice je v prostorách muzea, které je ve stejném areálu jako kaple s Komenského hrobem. Nahrazuje dosavadní výstavu, která byla v muzeu od jeho otevření v roce 1992.

Starosta Naardenu Peter Rehwinkel dal při slavnostní ceremonii najevo naději, že výstava napomůže, aby byl Komenský stejně znám v Nizozemsku jako v České republice. Podle něj je Komenského odkaz relevantní i dnes v celé Evropě především důrazem na toleranci a na usmíření mezi různými kulturami a národy. Současně byla otevřena dočasná výstava obrazů o rodině de Geerů, kteří byli Komenského mecenáši v Holandsku a ve Švédsku. Bývalou kapli s hrobem "učitele národů" má Česká republika dlouhodobě pronajatu za symbolické jedno euro ročně. Od roku 1992 je v přilehlé nemovitosti muzeum, kde byla expozice o životě a díle Komenského, knihovna a prostor pro příležitostné výstavy.

Nynější informační expozici připravilo muzeum J. A. Komenského v Uherském Brodě ve spolupráci se společností Praha Mystica. Výstava se na osmi panelech snaží chronologicky představit Komenského životní osudy a jeho působení jako pedagoga, filozofa a teologa.

Slavnostního otevření výstavy se zúčastnil náměstek ministra kultury František Formánek i představitel nizozemského ministerstva zahraničí Jan Hoekema.

26.5. Jiří Gruša znovu zvolen do čela mezinárodního PEN klubu

Český básník, spisovatel a bývalý diplomat Jiří Gruša zůstává v čele mezinárodního PEN klubu. Gruša, který má za sebou tříleté předsednické období, byl na 72. mezinárodním kongresu PEN klubu v Berlíně znovu zvolen. Oznámila kancelář PEN klubu s tím, že sedmašedesátiletý literát neměl protikandidáta.

Už v roce 2003, když Gruša kandidoval na tuto funkci poprvé, jej mnoho jeho kolegů považovalo za ideálního kandidáta pro instituci, která se po celém světě zastává utlačovaných spisovatelů.

Jiří Gruša se narodil 10. listopadu 1938 a studoval filozofii a historii na pražské filozofické fakultě. V 60. letech působil jako redaktor literárních časopisů Tvář, Sešity, Nové knihy či týdeníku Zítřek, v nichž spolupracoval například s Václavem Havlem či Milanem Uhdem. Po potlačení Pražského jara vystřídal řadu rozličných povolání a jeho politická angažovanost vedla až k nucené emigraci do Německa. Po pádu komunismu se stal československým a poté českým velvyslancem v Německu, v období 1997 až 1998 vedl jako nestraníka ministerstvo školství ve vládě Václava Klause, později působil jako velvyslanec v Rakousku a za zlepšování vztahů ve střední Evropě byl také několikrát oceněn.

Kongres, který se koná celý týden pod názvem Psaní v neklidném světě, se věnuje hlavně tématu pronásledování žurnalistů a spisovatelů v nedemokratických režimech. PEN klub má 141 poboček v 99 zemích.

30.5. Havel navrhl EU zrušit ministerstva životního prostředí

Bývalý český prezident Václav Havel v roli jednoho z hlavních řečníků na ekologické konferenci Evropské unie zaskočil eurokraty a ekology myšlenkou zrušit ministerstva životního prostředí. Péče o zachování přírody by totiž podle Havla neměla být starostí jen jednoho resortu a Evropská unie by se neměla jen pachtit za hospodářským růstem a doháněním Spojených států.

Havel vystupoval na úvod série konferencí a výstav, pořádaných Evropskou komisí pod názvem Zelený týden. Zatímco loňská akce byla zaměřena na klimatické změny,

letos je hlavním mottem záchrana rozmanitosti živočišných a rostlinných druhů, ohrožovaných zánikem.

30.5. Havel:EU by mohla pro Kubu dělat víc

Evropská unie by mohla dělat více pro podporu lidských práv na Kubě, a to i pokud jde o další diktatury ve světě. Na konferenci věnované politice Evropské unie ke Kubě to v Bruselu řekl bývalý český prezident Václav Havel. Podle něj by také Česká republika neměla v unii vystupovat jako chudý příbuzný a projevovat se jako rovnoprávný člen, který má co nabídnout.

O politice unie vůči Kubě hovořil i při své schůzce s předsedou Evropské komise José Barrosem. Doufám, že se časem ukáže, že tato schůzka byla v tomto směru produktivní, řekl exprezident.

Ministři zahraničí EU se budou zabývat politikou unie vůči Kubě v červnu. Loni v lednu pozastavili diplomatické sankce vůči Kubě zavedené v roce 2003 po masovém zatýkání kubánských disidentů. ČR patří v EU k nejdůraznějším kritikům kubánského režimu.

V odkazu na zkušenosti střední Evropy řekl, že je třeba čelit zlu od začátku, není možné s ním dělat kompromisy a nadřazovat okamžité hmotné zájmy lidským právům. Posláním bývalých komunistických zemí je přenášet tuto zkušenost dál, poznamenal.

Organizátor konference, Mezinárodní výbor pro demokracii na Kubě, je sdružení politiků a intelektuálů, které před třemi lety vzniklo z Havlovy iniciativy. Mezi jeho členy patří americká exministryně zahraničí Madeleine Albrightová, někdejší španělský premiér José María Aznar či peruánský nositel Nobelovy ceny za literaturu Mario Vargas Llosa.

30.5. EU by podle Havla měla připravit kratší ústavu

Evropská unie by měla připravit jinou verzi ústavy, která by byla kratší a o níž by se snadněji rozhodovalo v referendu. Po setkání s předsedou Evropské komise José Barrosem to v Bruselu řekl bývalý český prezident Václav Havel. Podle něj by hranice EU na východě přitom měly končit na Ukrajině a Bělorusku.

Barroso se s Havlem shodl, že odmítnutí euroústavy v referendech ve Francii a Nizozemsku minulý rok není žádnou tragédií. Evropská komise plně podporuje ústavu, ale potřebujeme jednomyslnost, která teď není, řekl Barroso. Bylo by dobré, kdyby unie připravila novou, srozumitelnou ústavu, k níž by všechny smlouvy byly připojeny jako dodatek, navrhl český exprezident. O tomto textu by se po třech či pěti letech mohla uspořádat další vlna referendum, dodal s tím, že by měla klást velmi jednoduchou otázku, která by dávala možnost odpovědět "ano" nebo "ne". Aby lidé nehlasovali o něčem zcela jiném, než o samotném tématu, vysvětlil.

"EU žije a pracuje i bez ústavy... Nemyslím, že se to rychle vyřeší, ale ani nepropadám panice, že se zastavují dějiny." dodal. K těmto krokům zahrnul například nedávno otevřenou možnost práce lidí z nových členských zemí v některých zemích, kde to dosud možné nebylo.

Podle Havla by měly hranice budoucí rozšířené Evropské unie ležet na hranicích pobaltských států, Běloruska a Ukrajiny. Dále již je velký důležitý euroasijský celek, s nímž musíme mít jen velmi dobré vztahy, dodal v souvislosti s Ruskem.

Barroso při společné tiskové konferenci nešetřil chválou na Havlovu adresu a označil ho za "opravdového Evropana". Všim, co dělal v minulosti i nyní, zosobňuje evropskou myšlenku a hodnoty, které jsou důvodem existence Evropské unie, řekl šéf komise.

31.5. Topolánek v Die Presse pro rozšíření EU, proti stávajícímu textu evropské smlouvy

Uzavření velké koalice mezi Občanskou demokratickou stranou (ODS) a sociálními demokraty (ČSSD) po nadcházejících parlamentních volbách po vzoru německých stran CDU a SPD je podle Mirka Topolánka "v zásadě vyloučená věc". Šéf ODS to řekl v rozhovoru pro čtvrté vydání (1. června) rakouského deníku Die Presse, jež interview zveřejnil s denním předstihem na svých internetových stránkách. Podle Topolánka je situace v České republice odlišná oproti Německu.

"(Gerhard) Schröder a jeho SPD vyloučili jakoukoli spolupráci s levicí, zatímco premiér (Jiří) Paroubek dává otevřeně najevo připravenost ke spolupráci s komunisty. To je velký rozdíl. Velká koalice je pro nás v zásadě vyloučená," prohlásil Topolánek.

Volební lídr ODS zdůraznil, že podporuje myšlenku rozšířené a konkurenceschopné Evropské unie, ačkoli jemu osobně i jeho straně je často přisuzována nálepka euroskeptiků. Zásadně proti je však v otázce přijetí stávajícího textu evropské ústavní smlouvy. "Bráníme postavení menších států, podobně jako (rakouský kancléř Wolfgang) Schüssel. Unie ovšem potřebuje strukturální reformy," řekl Topolánek. Za "klíčový pro evropskou politiku" označil význam transatlantických vztahů.

Předseda ODS řekl, že je odhodlán pokračovat v podpoře jaderné energie jako české energetické koncepce, již je možno čelit tlakům Ruska ohledně dodávek ropy a zemního plynu. Odmítavé projevy z Rakouska vůči Temelínu a atomu obecně považuje za "poněkud přežitě". Uzavřenou věcí je podle něho i otázka takzvaných Benešových dekretů.

Obsah:

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY	1
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY POSLANECKÁ SNĚMOVNA	5
VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	7
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ	13
ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH	24

Není-li u jednotlivých příspěvků uvedeno jinak, bylo použito informací ze zdrojů ČTK

ISSN 1210-5619

Zahraniční politika České republiky – Data.
Vydává odbor administrativy a zpracování informací
Ministerstva zahraničních věcí ČR, Praha.
Odpovědný redaktor PhDr. Vladimír Chaloupka